EIROPAS PARLAMENTS

2004 *2009*

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2008/2160(INI)

21.01.2009.

ZIŅOJUMA PROJEKTS

ar Eiropas Parlamenta ieteikuma priekšlikumu Padomei par drošības un pamatbrīvību nodrošināšanu internetā
(2008/2160(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referents:*Stavros Lambrinidis*

PR_INI_art114

SATURS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI.....3

IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI (B6-0302/2008).....8

PASKAIDROJUMS.....10

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI

par drošības un pamatbrīvību nodrošināšanu internetā
(2008/2160(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā ieteikuma priekšlikumu par drošības un pamatbrīvību nodrošināšanu internetā, ko PSE grupas vārdā iesniedza *Stavros Lambrinidis* (B6-0302/2008),

– ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (*ECHR*) un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu[1], it īpaši to pantus par personas datu aizsardzību, vārda brīvību, cieņu pret privāto un ģimenes dzīvi, kā arī tiesībām uz brīvību un drošību,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti[2], Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmumu 2008/977/TI par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās[3], Eiropas Parlamenta un Padomes2003. gada 17. novembra Direktīvu 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu[4], Komisijas 2007. gada 13. novembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē un Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (COM(2007)0698), Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīvu 2006/24/EK par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu[5], un ģenerāladvokāta 2008. gada 14. oktobra atzinumu lietā C-301/06 Īrija pret Parlamentu un Padomi,

– ņemot vērā Padomes 2005. gada 24. februāra Pamatlēmumu 2005/222/TI par uzbrukumiem informācijas sistēmām[6], Padomes 2001. gada 28. maija Pamatlēmumu 2001/413/TI par krāpšanas un viltošanas apkarošanu attiecībā uz bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļiem[7], Padomes 2008. gada 28. novembra Pamatlēmumu 2008/919/TI, ar ko groza Pamatlēmumu 2002/475/TI par terorisma apkarošanu[8], Komisijas 2007. gada 22. maija Paziņojumu „Vispārīgā politika cīņai ar kibernoziedzību” (COM(2007)0267), kā arī nesenās iniciatīvas par smagu noziegumu un terorisma atklāšanu (piemēram, projektu „*Check the web*”),

[1] OV C 364, 18.12.2000., 1. lpp.
[2] OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.
[3] OV L 350, 30.12.2008., 60. lpp.
[4] OV L 345, 31.12.2003., 90. lpp.
[5] OV 2006 L 105, 54. lpp.
[6] OV L 69, 16.03.2005., 67. lpp.
[7] OV L 149, 02.06.2001., 1. lpp
[8] OV L 330, 09.12.2008., 21. lpp.

– ņemot vērā Eiropas Padomes, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) un ANO darbu cīņā pret noziedzību un kibernoziedzību, pievēršoties pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzībai, tostarp internetā[1],

– ņemot vērā Eiropas tiesu un valstu konstitucionālo tiesu pēdējos spriedumus šajā jomā un it īpaši Vācijas Konstitucionālās tiesas (*BverfG*) spriedumu, kurā ir precīzi noteiktas tiesības uz konfidencialitātes aizsardzību un informācijas tehnoloģiju sistēmu integritāti[2],

– ņemot vērā Reglamenta 114. panta 3. punktu un 94. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu un Kultūras un izglītības komitejas atzinumu (A6-0000/2008]),

A. tā kā interneta attīstība liecina, ka tas kļūst par neatņemamu instrumentu demokrātisku iniciatīvu veicināšanai, jaunu politisko debašu arēnu (piemēram, e-kampaņas, e-balsošana), visā pasaulē nozīmīgu instrumentu vārda brīvības nodrošināšanai (piemēram, blogošana), kā arī par ekonomiskās darbības veicinātāju,

B. tā kā internets pilnā mērā iemieso Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantā iekļauto vārda brīvības definīciju, jo īpaši tās „neatkarīgi no valstu robežām" aspektu,

C. tā kā caurredzamība, cieņa pret privāto dzīvi un uzticēšanās atmosfēra i-ieinteresēto pušu vidū būtu jāuzskata par neatņemamiem elementiem ilgtspējīga drošības redzējuma veidošanā internetā,

D. tā kā interneta sniegtās brīvības dēļ tas ir izmantots arī kā platforma, lai izplatītu vardarbīgus un nedemokrātiskus ziņojumus, piemēram, aicinājumus veikt teroristu uzbrukumus, un tā kā plašākā nozīmē visā pasaulē ir pieauguši kibernoziegumu draudi, kas apdraud indivīdus (tostarp bērnus) un tīklus,

E. tā kā šiem noziegumiem jādod efektīvs un izšķirošs pretspars, neatsakoties no interneta brīvības un atklātuma pamatprincipiem,

F. tā kā demokrātiskā sabiedrībā nevis valdībām vai privātiem pakalpojumu sniedzējiem ir tiesības ikdienā vērot un vērtēt pilsoņu rīcību un uzskatus, bet gan pilsoņiem ir tiesības ikdienā vērot un vērtēt valdību un uzņēmumu rīcību un uzskatus; tā kā tehnoloģiski modernizēti novērošanas paņēmieni kopā ar pielaidīgiem likumiem, kas nosaka to piemērošanas robežas, arvien vairāk apdraud šo principu,

G. tā kā tehnoloģiju straujā attīstība arvien vairāk ļauj slepus un praktiski nemanāmi vērot iedzīvotāju darbības internetā; tā kā novērošanas tehnoloģiju pastāvēšanai nebūtu automātiski jāattaisno to izmantošana un tā kā atļautās robežas un konkrētās situācijas, kad valsts iestādes vai privāti uzņēmumi drīkst izmantot šādas tehnoloģijas, būtu jānosaka, ievērojot vispārējās pilsoņu pamattiesību aizsardzības intereses,

---

[1] Piemēram, Eiropas Padomes 2001. gada 23. novembra Konvencija par kibernoziegumiem; Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencija par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisku apstrādi.
[2] *BVerfG, 1 BvR 370/07, 27.2.2008, Absatz-Nr. (1 - 333).*

H. tā kā būtu jāatceras, ka valsts iestādes drīkst iejaukties tādu tiesību kā tiesības uz vārda brīvību un privātās dzīves neaizskaramību īstenošanā tikai tad, ja šāda iejaukšanās ir „saskaņā ar likumu" un demokrātiskā sabiedrībā vajadzīga un proporcionāla,

I. tā kā interneta globālā rakstura, atklātuma un līdzdalības iespēju dēļ tajā parasti valda brīvība, bet tas nenozīmē, ka (valsts un starptautiskā līmenī, sabiedriskā un privātā vidē) nebūtu jāpievērš uzmanība tam, kā tiek nodrošināta interneta lietotāju pamatbrīvību un viņu drošības respektēšana un aizsardzība,

J. tā kā e-analfabētisms būs 21. gadsimta jaunais analfabētisms; tā kā tādēļ interneta piekļuves nodrošināšana visiem iedzīvotājiem nozīmē to pašu, ko izglītības piekļuves nodrošināšana visiem iedzīvotājiem, un tā kā valdības vai privāti uzņēmumi nedrīkstētu sodīt pilsoņus, liedzot šādu piekļuvi; tā kā ir svarīgi risināt, piemēram, ar tīklu neitralitāti, savietojamību, visu interneta mezglu globālu sasniedzamību un atvērtu formātu un standartu izmantošanu saistītas topošas problēmas,

K. tā kā būtu jāuztur pareizais līdzsvars starp valsts sektora informācijas atkalizmantošanu, kas paver līdz šim nebijušas radošu un kultūras eksperimentu un apmaiņas un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības iespējas,

1. iesniedz Padomei šādus ieteikumus:

Pilnvērtīga un droša vispārēja interneta piekļuve

a) piedalīties pasākumos, lai panāktu, ka internets kļūst par svarīgu lietotāju iespēju paplašināšanas instrumentu, par vidi, kas ļauj attīstīties „augšupejošai" nostājai un e-demokrātijai, vienlaikus nodrošinot būtiskus aizsargpasākumus, jo šajā jomā var rasties jaunas kontroles un cenzūras formas; interneta lietotāju brīvībai un privātās dzīves aizsardzībai jābūt nevis šķietamai, bet patiesai;

b) atzīt, ka internets var būt lieliska aktīvas pilsoniskās apziņas stiprināšanas iespēja un ka šajā ziņā piekļuve tīkliem un saturam ir viens no svarīgākajiem elementiem; ieteikt veikt ar šo jautājumu saistītas papildu izstrādes, pamatojoties uz pieņēmumu, ka ikvienam ir tiesības piedalīties informācijas sabiedrībā un ka visu līmeņu iestāžu un ieinteresēto pušu vispārējs pienākums ir atbalstīt šīs izstrādes[1], tādējādi vēršoties pret elektronikas laikmeta divām jaunajām problēmām, proti, e-analfabētismu un demokrātisko atstumtību[2];

c) kopā ar citām iesaistītām pusēm gādāt, lai drošība, vārda brīvība un privātums, kā arī atklātums internetā netiktu uztverti kā savstarpēji konkurējoši mērķi, bet mērķi, kas jāsasniedz vienlaicīgi saskaņā ar visaptverošu redzējumu, kurā visiem šiem mērķiem paredzēta atbilstoša vieta;

Cieša apņemšanās apkarot kibernoziedzību

[1] Skatīt Grieķijas konstitūciju un tās 5.A. punktu.

[2] Eiropas Padomes 2008. gada 17. septembra dokumentā „Internets - kritisks resurss ikvienam" ir uzsvērts arī, ka „objektivitātes un piedalīšanās nodrošināšana internetā ir būtisks solis uz objektivitātes un piedalīšanās nodrošināšanu sabiedrībā kopumā".

d) aicināt Padomes prezidentūru un Komisiju apsvērt visaptverošas kibernoziedzības apkarošanas stratēģijas izstrādi, ieskaitot „identitātes zādzību” problēmas risinājumus ES līmenī;

e) rosināt pārdomas par šajā jomā iesaistīto privāto un valsts ieinteresēto pušu nepieciešamo sadarbību un par tiesībsargājošo iestāžu sadarbības uzlabošanu;

f) turpināt projektā „*Check the web*” sākto darbu un veicināt tādus pasākumus ar mērķi uzlabot informācijas izplatīšanu par kibernoziedzību kā, piemēram, nesenās iniciatīvas, kas paredz valsts brīdināšanas platformu un Eiropas brīdināšanas platformas izveidi internetā pastrādātu noziedzīgu nodarījumu paziņošanai, ar noteikumu, ka ir īstenoti visi vajadzīgie aizsargpasākumi;

g) atbalstīt ES tiesību aktos paredzētas bērnu aizsardzībai un vecāku izglītošanai domātas programmas, ņemot vērā jaunos e-apdraudējumus, un veikt ietekmes novērtējumu par līdz šim īstenoto programmu efektivitāti;

h) pieņemt direktīvu par krimināl sankcijām, lai nodrošinātu intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu, šajā nolūkā vienlaikus aizliedzot sistemātiski uzraudzīt un novērot visu lietotāju darbības internetā un gādājot, lai sodi būtu proporcionāli pārkāpumiem; šajā kontekstā cienīt arī atsevišķu lietotāju vārda un biedrošanās brīvību un vērsties pret mudinājumiem kibervidē pārkāpt intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp pret dažiem pārmērīgiem piekļuves ierobežojumiem, ko nosaka paši intelektuālā īpašuma tiesību turētāji;

i) nodrošināt, lai krimināli netiktu vajāta strīdīgu politisko uzskatu (arī saistībā ar terorismu) paušana ar interneta starpniecību;

Neatslābstoša absolūta pamatbrīvību aizsardzība un plašāka veicināšana internetā

j) ņemt vērā, ka „digitālā identitāte” arvien vairāk kļūst par personības neatņemamu daļu un ka tādēļ tā ir atbilstoši un efektīvi aizsargājama no privātu un valsts pušu ielaušanās; pienācīgi novērtēt anonimitātes un pseidonimitātes nozīmi un vajadzību privātuma nolūkā kontrolēt informācijas plūsmas, kā arī to, ka lietotāju rīcībā vajadzētu būt efektīviem privātās dzīves aizsardzības līdzekļiem;

k) saprast, cik bīstama var būt interneta novērošana un kontrole, kuras mērķis ir izsekot arī ikvienu indivīda „digitālo” soli, lai radītu lietotāja profilu un piešķirtu „punktus”; skaidrot, ka šādi paņēmieni vienmēr jāvērtē, ņemot vērā to nepieciešamību un proporcionalitāti salīdzinājumā ar mērķiem, kurus ar tiem iecerēts sasniegt; uzsvērt arī, ka lietotāji vairāk jāinformē un jāiegūst viņu informēta piekrišana attiecībā uz e-darbībām (piemēram, sociālo tīklu gadījumā);

l) pētīt un noteikt tās „piekrišanas” robežas, ko valdība vai privāti uzņēmumi var prasīt un iegūt no lietotājiem, kuri piekrīt daļēji atteikties no privātuma, jo atsevišķus lietotājus un šādas iestādes acīmredzami nevar uzskatīt par līdzvērtīgiem un vienādi informētiem sarunu partneriem;

m) stingri ierobežot un noteikt gadījumus, kad no privātiem interneta uzņēmumiem var

prasīt, lai tie izpauž datus valsts iestādēm;

n) nosodīt valdības uzspiestu interneta vietnēs meklējamā satura cenzūru, it īpaši, ja šādi ierobežojumi var atstāt „stindzinošu ietekmi" uz politisko vārda brīvību;

o) aicināt dalībvalstis nodrošināt, lai vārda brīvība netiktu pakļauta patvaļīgiem valsts un/vai privātā sektora ierobežojumiem, un izvairīties no jebkuriem likumdošanas vai administratīviem pasākumiem, kas varētu atstāt „stindzinošu ietekmi" uz indivīda vārda brīvību;

p) vērst uzmanību uz to, ka, aizbildinoties ar „lietiskā interneta" attīstību, nedrīkst atstāt novārtā datu un pilsoņu tiesību aizsardzību;

q) rosināt „integrētas privātās dzīves aizsardzības" principa veicināšanu, saskaņā ar kuru jauno tehnoloģiju dzīves ciklā pēc iespējas drīzāk būtu jāievieš privātās dzīves un datu aizsardzības prasības;

Starptautiski pasākumi

r) aicināt visas interneta jomas ieinteresētās puses iesaistīties pašreiz notiekošajā „Interneta tiesību bila" izstrādes procesā, kas pamatojas uz pastāvošajām pamattiesībām, veicina to ievērošanas nodrošināšanu un sekmē topošu principu atzīšanu; šajā ziņā dinamiskajai „Interneta tiesību bila" koalīcijai ir paredzama vadoša loma;

s) nodrošināt, lai šajā kontekstā tiktu apsvērta vairāku līmeņu, uz procesu orientēta iniciatīva ar daudzu ieinteresēto pušu iesaisti un globālu un vietēja mēroga iniciatīvu kombinācija, lai precizētu un aizsargātu interneta lietotāju tiesības un tādējādi nodrošinātu šā procesa likumīgumu, atbildību un atzīšanu;

t) rosināt ES aktīvu piedalīšanos dažādos globāliem un vietēja mēroga interneta aspektiem veltītos starptautiskos forumos, piemēram, Interneta pārvaldības forumā (*IGF*);

u) kopā ar visām ES ieinteresētajām pusēm piedalīties Eiropas *IGF* izveidē — šajā forumā tiktu analizēta valstu *IGF* pieredze, tas darbotos kā reģionāls centrs un efektīvāk informētu turpmākos starptautiskos *IGF* par Eiropas mēroga problēmām, viedokļiem un bažām;

o

o o

2. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo ieteikumu Padomei un informēšanas nolūkā Komisijai.

11.06.2008.

IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI (B6-0302/2008)

Ievērojot Reglamenta 114. panta 1. punktu,

Iesniedza *Stavros Lambrinidis*

par drošības un pamatbrīvību nodrošināšanu internetā

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, it īpaši to pantus par personas datu aizsardzību, vārda un informācijas brīvību un cieņu pret privāto un ģimenes dzīvi,

– ņemot vērā nesenās iniciatīvas par smagu noziegumu un terorisma atklāšanu (projekts „*Check the web*") un neseno priekšlikumu grozīt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumu 2002/475/TI par cīņu pret terorismu, kā arī priekšlikumu pārskatīt Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē,

– ņemot vērā Eiropas Padomes, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) un ANO darbu cīņā pret noziedzību un kibernoziedzību, pievēršoties pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzībai, tostarp internetā,

– ņemot vērā Eiropas tiesu un valstu konstitucionālo tiesu pēdējos spriedumus šajā jomā un it īpaši Vācijas Konstitucionālās tiesas (*BverfG*) spriedumu, kurā ir precīzi noteiktas tiesības uz konfidencialitātes aizsardzību un informācijas tehnoloģiju sistēmu integritāti,

– ņemot vērā Reglamenta 114. panta 1. punktu,

A. tā kā internets ir kļuvis par visā pasaulē nozīmīgu instrumentu vārda brīvības nodrošināšanai, kā arī par ekonomiskās darbības veicinātāju; tā kā šajā kontekstā ir īpaši svarīgi, ka cīņa pret noziedzību un pret pārkāpumiem attiecībā uz valsts varu un privātpersonām neierobežo šī instrumenta iespējas,

B. tā kā interneta globālā rakstura, ātrās attīstības un tehnisko īpašību dēļ to ir ļoti grūti kontrolēt tikai ar valsts tiesību aktiem un tā kā jāpieņem iniciatīvas, tostarp starptautiskā līmenī, lai aizsargātu indivīda tiesības — gan tās, kas veicina drošību un brīvību, gan tās, kas aizsargā privāto dzīvi,

1. iesaka Padomei radīt apstākļus, kas:

   a) ļautu Eiropas Savienībā arvien vairāk saskaņot valstu tiesību aktus attiecībā uz prasībām, kas saistītas ar pamattiesību aizsardzību internetā,

b) uzlabotu dialogu starp valstu un Eiropas likumdevējiem, kā arī starp valstu un Eiropas tiesām,

c) veicinātu dialogu starp visām ar internetu saistītajām un ieinteresētājām pusēm, it īpaši starp interneta operatoriem un izmantotājiem,

d) veicinātu vajadzīgo starptautisko vienošanos noslēgšanu gan divpusējās attiecībās (it īpaši transatlantiskajās attiecībās), gan daudzpusējās (Eiropas Padomē, ESAO un ANO);

2. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo ieteikumu Padomei un informēšanas nolūkā Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Pamattiesības internetā — paplašinātas un apdraudētas vienlaikus

Mēs dzīvojam laikā, kad ikviens, sākot no valdībām līdz policijai, privātiem uzņēmumiem un pat noziedzīgiem elementiem, cenšas piekļūt mūsu personīgajiem elektroniskajiem datiem. It īpaši internets sniedz iepriekš neiedomājamu informāciju par mūsu privāto dzīvi, pat viens peles klikšķis tīmekļa vietnē ģenerē datus, ko potenciāli varētu lietot vai ļaunprātīgi izmantot tirgotāji, izlūkdienesti vai identitātes zagļi.

Tādēļ **pamattiesību aizsardzība attiecībā uz privātumu** internetā ir viens no steidzamākajiem uzdevumiem, par ko mēs kā likumdevēji iestājamies. Tas ir arī viens no sarežģītākajiem ētiskajiem, juridiskajiem, tehnoloģiskajiem un politiskajiem izaicinājumiem, ar kādu līdz šim mums nācies saskarties.

Ikvienam ir skaidrs, ka internets var būt instruments, kas paplašina mūsu pamattiesības, sniedzot neierobežotu pieeju informācijai un savienojot mūs ar cilvēkiem un kopienām visā pasaulē. Vēl netiek plaši atzīts, ka šajā procesā internets nopietni apdraud mūsu pamattiesības, potenciāli pakļaujot mūs ļaunprātīgai novērošanai, kas kalpo kā instruments noziedzīgiem elementiem un pat teroristiem. Un vēl mazāk skaidrs ir, kā darbības internetā noregulēt tā, lai gūtu no tā labumu, tajā pašā laika ierobežojot reālos un nopietnos ļaunprātīgas izmantošanas draudus. Šo aprēķinu vēl jo vairāk sarežģī internetam raksturīgā iezīme — decentralizēts, lietotāja vadīts tīkls, ko nekontrolē neviena valdība un kas pārsniedz gandrīz visas robežas.

Tādēļ šī ziņojuma mērķis ir izvirzīt jautājumu, kā mēs vislabāk varam aizsargāt un veicināt personu pamattiesību brīvības tiešsaistes vidē. Būtiskākie mūsu atbildes elementi:

– iesaistīt visas ieinteresētās puses;
– darboties vairākos līmeņos, izmantojot esošos nacionālos, reģionālos un starptautiskos instrumentus un vērojot, kā tie tiek pielietoti mūsdienu likumdošanas praksē;
– apmainīties ar labāko praksi; un
– atbildēt uz interneta lietotāju vajadzībām un dažāda veida problēmām, kā arī uz daudziem (un aizvien pieaugošajiem) tiešsaistes aktivitāšu veidiem.

Mūsu misijas svarīgākais uzdevums ir atrast atbilstošu līdzsvaru starp privātumu un drošību. Tas prasīs nepārtrauktu modrību un atkārtotu kalibrēšanu, lai mēs ietu kopsolī ar tehnoloģiju neapturamo attīstību. Mums uzmanīgi jāapsver dažādu veidu drošības jautājumi, sākot no nacionālās drošības līdz mūsu tīklu drošībai un uzticamībai, personu drošībai, ņemot vērā, ka viņi dalās ar savu personīgo informāciju tiešsaistē. Ja mūsu kopienu leģitīmais mērķis ir nodrošināt drošāku internetu, tad mums ir jārisina un jāierobežo novērošanas un kontroles tehniku lietošana, kas varētu apdraudēt mūsu pamatbrīvības — it īpaši, kad runa ir par to nepieciešamību, proporcionalitāti un efektivitāti. Elastīgumam, pielāgošanās spējai un atbildīgumam ir jākļūst par mūsu izstrādājamo tiesību aktu un programmu raksturīgāko pazīmi, lai mēs varētu būt soli priekšā tehnoloģiju attīstībai.

Internets var ievērojami palielināt arī citas pamattiesības, kā piemēram, vārda brīvību, politiskās rīcības brīvību un biedrošanās brīvību, bet tikpat viegli tas var tās arī samazināt. Jaunākais piemērs no šīs diskusijas bija likumdošanas iniciatīva valodas kontrolei internetā, lai novērstu teroristu uzbrukumus. Šis ir klasisks likumdošanas piemērs, kas, ja vien nav ļoti šauri piemērots savu mērķu sasniegšanai, var pavērt iespējas masveidīgai novērošanai, tādā veidā „atvēsinot" cilvēku politisko valodu, kas ir demokrātiskas sabiedrības pamatā.

Līdzsvara atrašana šādos jautājumos ir ļoti būtiska. Jautājums nav par to, ka internets būtu piešķīris noziedzniekiem varenu instrumentu komplektu, jo ir pašsaprotami, ka teroristi būtu jāattur no interneta lietošanas, lai plānotu un realizētu uzbrukumus. Arī mūsu kopienas pienācīgi pieprasa, lai mēs liktu šķēršļus bērnu pornogrāfijas izplatītājiem internetā. Šādi noziedznieki, izsakot reālus draudus, pazemina mūsu pilsoņu pretestību policijai un rada nepieciešamību pēc plašas interneta uzraudzības, kas pēc savas būtības ir „netaustāma". Mums ir jāpretojas šai tendencei. Cīņā ar noziegumiem mūsu likumiem ir jābūt efektīviem, bet ne pārmērīgiem. Internets ar savu nenoteikto un netaustāmo dabu pieļauj šādas galējības. Piemēram, ļoti nedaudz cilvēku piekristu domai, ka policija vai mārketinga uzņēmumi būtu tiesīgi atvērt jebkuru pa pastu nosūtīto vēstuli, lai pārbaudītu tās saturu. Līdzīga piesardzība ir nepieciešama elektronisko ziņojumu satura aizsardzībai.

Bet rediģēt valodas saturu un aizskart privātumu var ne tikai valsts iestādes, vajājot noziedzniekus, bet arī privātas interneta kompānijas peļņas nolūkā. Jaunākā tendence, kad tas atklājas — un parasti tikai pēc tam, kad kompānijas tiek pieķertas, bez atļaujas vācot, glabājot un lietojot mūsu datus — ir prasīt lietotāja „**piekrišanu**" (attiecīgi piekrītot vai nepiekrītot) izmantot viņa vai viņas datus.

Mums pašiem sev ir jāuzdod jautājums: „**Kāda ir piekrišanas robeža?"** Šis jautājums attiecas gan uz to, ko kompānija var jautāt lietotājam atklāt, gan uz to, ko personai vajadzētu atļaut izmantot no sava privātuma un citām pamattiesībām, lai saņemtu konkrētus interneta pakalpojumus vai priekšrocības.

Atbildes uz šiem jautājumiem nebūt nav vienkāršas. Citā likumdošanas jomā mūsu kopienas ir vienojušās, ka pilsoņu atklātībai attiecībā uz privāto dzīvi ir savas robežas. Piemēram, vairākumā dalībvalstu darba likumos un koplīgumos ir noteikts maksimālais darba stundu apjoms, minimālais atalgojums un citas darba tiesības, par kurām darbinieki nevar vienkārši vienoties ar darba devējiem. Iemesls ir vienkāršs. Tiek pieņemts, ka starp darbinieka un darba devēja pilnvarām nav līdzsvara, līdz ar to „piekrišanu" nevar nodot vai iegūt vienlīdzīgā ceļā. Ir vēl kāds iemesls un, proti, mēs esam nolēmuši, ka mums ir jānovērš „sacensība līdz galam" attiecībā uz visām darba tiesībām, kuras varētu rasties, ja atsevišķiem strādniekiem ļautu vai „liktu" atteikties no atsevišķām savām tiesībām.

Līdzīga varas un zināšanu plaisa eksistē internetā: korporatīvā un valdības vara, zināšanas un intereses ievērojami dominē pār individuāliem lietotājiem, līdzīgi kā „lētāka" interneta pakalpojumu piedāvājuma drauds (un tādējādi daudz „pievilcīgāks" lietotājiem) apmaiņā pret zemāku privātuma aizsardzību. Referents ir pārliecināts, ka nākamā cīņa diskusijā par interneta drošību un privātumu būs par „piekrišanas" robežām, pēc kā tiecas valdības un privātās kompānijas.

Mūsu gadījumā šim jautājumam ir liela nozīme, jo mūsdienu Eiropā „Lielais brālis” nenāks kā autoritatīvs režīms, bet, ja nāks, tad slepus un ar mūsu „piekrišanu”

Visbeidzot, **tiesības uz izglītību un tiesības uz pieeju internetam** ir divas papildus tiesības, kuras jāveicina, bet kuras var arī tikt apdraudētas, cīnoties ar noziegumiem internetā. E-analfabētisms būs 21. gadsimta analfabētisms. Līdzīgi kā ikvienam bērnam šodien ir tiesības uz izglītību un ikvienam pieaugušajam ir tiesības turpināt izglītību, ikvienam cilvēkam savā dzīves laikā jābūt tiesībām piekļūt datoram un internetam. Valdībām būtu jānodrošina šāda pieeja pat visattālākajās vietās un visnabadzīgākajiem iedzīvotājiem, vēl jo vairāk, to nedrīkst noteikt kā „sodu” par pilsoņu likumpārkāpumiem. Dažādu dzīves gājumu, vietu un kultūras cilvēkiem jābūt iespējai izmantot plašo interneta pakalpojumu piedāvājumu. Tas viņiem ļaus turpināt personīgo attīstību, iesaistīties izglītības, profesionālās un personīgās attiecībās un, cik vien ļauj mūsu tehnoloģijas un likumi, veicinās ekonomiskās iespējas.